

N:o 24.

Uppläst och godkänt hos Första Kammaren den 3 mars 1908.
— — — — Andra Kammaren den 3 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckt motion angående behörighet för gift kvinna att under vissa villkor vara förmyndare för sin man, som förklarats omyndig.

(Lagutskottets utlåtande n:o 14.)

Till Konungen.

Vid innevarande års riksdag har enskild motionär gjort framställning om behörighet för gift kvinna att under vissa villkor vara förmyndare för sin man, som förklarats omyndig.

Oaktadt de reformer, som under de senare åren vidtagits af lagstiftningen rörande hustrus rättsliga ställning, kan det enligt Riksdagens uppfattning icke jäfvas, att gällande bestämmelser i ämnet i många och viktiga afseenden icke motsvara en nyare tids åskådning och ej heller äro affattade med önskvärd tydlighet. I gällande svensk rätt torde det sålunda visserligen vara principiellt erkänt, att omyndig kvinna genom ingående af äktenskap blifver myndig, men till följd af mannens målsmanskap har hustrun endast i vissa afseenden fått inträda i utöfningen af de rättigheter, som detta erkännande bör anses innebära. Denna oklarhet i åtskilliga stadganden rörande hustruns rättsställning måste gifvetvis vålla osäkerhet vid lagens tillämpning. Vid domstolarna hafva

ock mycket olika meningar yppats, i hvad mån mannens målsmanskap öfver hustrun föranleder, att af henne vidtagna åtgärder sakna rättslig giltighet.

Riksdagens uppmärksamhet har i förenämnda framställning fästs å den olika praxis, som i ett afseende gjort sig gällande vid domstolarna i fråga om gränserna för gift kvinnas rättskapacitet. Först under en senare tid synes denna olikhet i lagtillämpningen hafva framträdt. Vid vissa rådstufvurätter lär det sålunda icke sällan inträffa, att, när mannen icke längre är i stånd att handhafva förvaltningen af det gemensamma boet, hans målsmanskap icke ansetts stå i vägen för förordnande af hustrun att såsom förmyndare för honom öfvertaga förvaltningen af densamma; vid andra domstolar har åter en dylik praxis icke gjort sig gällande. Den mera själfständiga rättsliga ställning, som tillerkänts gift kvinna genom de år 1898 vidtagna förändringar på äktenskapsrättens område, synes, i öfverensstämmelse med en allt allmännare uppfattning om det rättmätiga i anspråken på borttagande af åtskilliga nu bestående inskränkningar i hustrus förmåga af rättshandlingar, hafva medfört, att mannens målsmanskap gifves en mera begränsad innebörd, än tidigare varit fallet. Lämpligheten af att hustru, om hon därtill befinnes skickad, i förekommande fall varder förordnad till förmyndare för mannen, torde äfven hafva vunnit allt större erkännande. Och gifvetvis skall det för hemmet och familjelifvet verka mindre störande, om hustrun erhåller bemyndigande att öfvertaga boets förvaltning, då mannen är oförmögen att omhänderhafva densamma, än om en utomstående, ofta för hemmet och dess förhållanden främmande man framför husmodern berättigas att utöfva det bestämmande inflytandet på boets angelägenheter. Det vill därför synas Riksdagen, som om fullgoda skäl tala för att hustrun i främsta rummet bör ifrågakomma vid förordnande af förmyndare för mannen, därest hon af domstolen pröfvas innehafva de egenskaper, som erfordras för fullgörande af ett dylikt uppdrag. Såsom ofvan nämnts, hafva visserligen redan nu vissa domstolar ansett bestående lagbestämmelser medgifva hustru dylik behörighet, men då denna praxis af andra domstolar icke erkännes vara med gällande lag öfverensstämmande, har Riksdagen funnit önskvärdt, att den osäkerhet, som förefinnes om lagens ståndpunkt i nu ifrågavarande afseende, varder undanröjd, och detta så snart som möjligt genom uttrycklig föreskrift, som medgifver hustru behörighet att vara förmyndare för mannen. De jämkningar i hithörande stadganden, som däraf må föranledas, lära icke blifva af

större omfattning än att de kunna vidtagas, oberoende af en mera genomgripande omgestaltning af lagstiftningen rörande äkta makars inbördes rättsliga ställning.

På grund af hvad sålunda anförts, får Riksdagen härigenom anhålla, det tücktes Eders Kungl. Maj:t låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådana lagbestämmelser, att det varder gift kvinna medgifvet att, om hon därtill befinnes lämplig, blifva förmyndare för sin man, som förklarats omyndig.

Stockholm den 3 mars 1908.

Med undersåtlig vördnad.
